

Eerste Kamer der Staten Generaal
De heer U. Rosenthal
Postbus 20017
2500 EA Den Haag

Houttuinlaan 6
3447 GM Woerden
Postbus 2051
3440 DB Woerden

Woerden, 15 juni 2010

Ons kenmerk:
JZI/EWE/151717/2010

Doorkiesnummer: 0348 - 75 35 72

T: 0348 - 75 35 00

Onderwerp: Geachte informateur...

Uw brief van:

F: 0348 - 75 35 01

E: info@mбораad.nl

www.mбораad.nl

Geachte heer Rosenthal,

Ons land verkeert in een onstabiele situatie en een nieuw kabinet staat voor de moeilijke uitdaging Nederland uit een economische crisis te trekken. Aan u is de opdracht gegeven te onderzoeken welk coalitiekabinet op korte termijn kan worden gevormd zodat zo snel als mogelijk aan deze klus kan worden begonnen.

Het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) is de belangrijkste opleider voor onze arbeidsmarkt en speelt vanuit deze positie een sleutelrol in herstel en verdere ontwikkeling van onze economie, zowel nationaal als internationaal. De best mogelijke aansluiting van onderwijs op arbeidsmarkt gaat daarbij hand in hand met de maatschappelijke opdracht om ook zoveel mogelijk kwetsbare jongeren succesvol te begeleiden richting diploma. Ik kan mij voorstellen dat u vanwege tijdsdruk niet in de gelegenheid bent ons position paper en onze Investeringsagenda mbo door te nemen (zie de bijlagen) Ik kom u graag tegemoet door u in deze brief namens het mbo de belangrijkste punten mee te geven. Voor de politieke partijen betekent mee willen regeren medeverantwoordelijkheid dragen voor een mbo dat onderwijs van kwalitatief hoog niveau kan leveren, optimaal aansluit op de arbeidsmarkt, opleidingskansen biedt voor iedereen en zo zijn bijdrage kan blijven leveren aan verbetering en ontwikkeling van de economische positie van ons land.

1. Meer kwaliteit

Scholen staan voor de taak dat wat niet goed gaat snel en effectief aan te pakken. Daarbij gaat het ten eerste om zaken die voorwaardelijk zijn voor het geven van goed onderwijs: lessen volgens het rooster, goede vervanging bij afwezigheid van docenten, goede behandeling

van klachten (directe bedrijfsvoering). Ook is het zaak te kijken in welke mate de huidige modernisering van het mbo (competentiegericht onderwijs) voldoende tegemoet komt aan de verwachtingen van ouders en studenten.

Onderwijskwaliteit ligt voor een groot deel in handen van professionele docenten. Vanwege de snelle vergrijzing is de vervangingsvraag groot. Nieuwe aanwas vinden we met name onder mensen die nu nog buiten het onderwijs werken. Dat betekent dat het mbo als werkgever aantrekkelijker moet worden. Professionals verdienen meer handelingsvrijheid, gekoppeld aan resultaatverantwoordelijkheid van opleidingssteams. Ook zijn arbeidsvoorwaarden nodig die concurrentie met die van het bedrijfsleven mogelijk maken en moet vervroegde uittreding worden afgebouwd.

2. De grootste kans op een diploma

Afschaffing van de drempelloze instroom geeft jongeren de grootste kans op een diploma. Jongeren worden alleen tot het beroepsonderwijs (niveau 2, 3 en 4) toegelaten met een afgeronde vmbo-opleiding of een niveau 1-diploma.

Op niveau 1 ligt de focus op opleiden voor een eenvoudige arbeidsplaats in bepaalde sectoren (sectorstartniveau). Daarvoor is intensieve samenwerking tussen vmbo en mbo belangrijk.

Ook dient naar de wijze van bekostiging te worden gekeken: niet alleen bekostiging vanuit het ministerie van OCW maar ook een adequate zorgstructuur voor jongeren die op een met het vmbo vergelijkbaar bekostigingsniveau is.

Om helderheid te creëren over waar welk niveau in het mbo voor staat, wijzigt de naamgeving.

- Niveau 1 wordt sectorstartniveau.
- Niveau 2/3 leiden, onlosmakelijk verbonden aan elkaar, op tot vakman/vakvrouw en worden middelbaar vakonderwijs (mvo).
- Niveau 4 gaat middelbaar beroepsonderwijs (mbo) heten en leidt op voor functies in (leidinggevend) middenkader en voor doorstroming naar het hbo.

3. Geen marktwerking bij volwasseneneducatie

Vanuit elke mbo-kwalificatie kun je doorleren in een hogere opleiding (in mbo of hbo), het mbo is sterk in duaal onderwijs (werkend leren) en je kunt drempelloos instromen bij volwasseneneducatie. Zo levert het mbo z'n bijdrage aan een Leven Lang Leren.

Volwasseneneducatie leent zich niet voor marktwerking in de vorm van (Europese) aanbestedingen. Publieke instellingen met elkaar te laten concurreren om concessies, zoals we die ook kennen in ons omroepbestel, kan mogelijk wel meer efficiency en kostenbesparingen opleveren.

4. Vermindering van de verantwoordingslast, minder bureaucratie

Toenemende transparantie van scholen moet gelijke tred houden met vermindering van toezichtslast. Onderwijstoezicht leidt bestuurders en onderwijsprofessionals nu teveel af van hun eigenlijke werk: het verzorgen van goed onderwijs. Bij toezicht op scholen moet vertrouwen het uitgangspunt zijn. Daarnaast moeten politiek en openbaar bestuur en inspectie zich terughoudender opstellen en niet bij elk incident of kleinschalig probleem het volledige onderzoeksregister opentrekken.

5. Versterking van beroepsonderwijs vanuit economisch perspectief

Speerpuntregio's of spreekpuntgebieden dienen te beschikken over de beste faciliteiten in zogeheten centra voor innovatief vakmanschap. Hier moeten bedrijven en scholen sneller kunnen schakelen als ze afspraken willen maken over bijvoorbeeld nieuwe beroepsopleidingen.

Een algemene investeringsagenda versterkt met oog op de toekomst de rol van het beroepsonderwijs als hofleverancier voor de regionale arbeidsmarkt. Als over een paar jaar de crisis voorbij is hebben we een structureel nijpend tekort aan goed opgeleide arbeidskrachten. Zeker in sectoren als transport, zorg en onderwijs.

Ook internationaal kan het mbo bijdragen aan economische ontwikkeling: om ten minste concurrerend te kunnen blijven moet Nederland investeren in onder andere innovatie, een hoger opleidingsniveau en in participatie (personeelsvoorziening). Op basis van de uitkomsten van de Kennis Investerings-Agenda formuleren mbo, bedrijfsleven, sociale partners en overige stakeholders voorstellen om de innovatieve vakkracht ten behoeve van een mondiale toppositie te maximaliseren.

Voor het versneld versterken van de bijdrage aan de economie zijn extra investeringen nodig, door het mbo zelf en - in financiële, faciliterende en waar nodig stimulerende zin - door het Rijk.

Tot slot

Het mbo telt ruim 500.000 studenten en 33.000 werknemers. Met ruim 11.000 opleidingen in vier sectoren – Zorg & Welzijn, Techniek, Economie, Landbouw – op vier niveaus is het mbo de grootste onderwijssector in ons land. Het mbo is gevarieerd, gemêleerd en wordt door partners als het bedrijfsleven gewaardeerd. Samen met het bedrijfsleven dragen we in de Stichting Beroepsonderwijs verantwoordelijkheid voor het mbo.

Het mbo mag zich verheugen in een toenemende belangstelling en dat is terecht: het mbo is te lang het best bewaarde geheim van Nederland geweest. Het is aan de nieuwe coalitie om ook de waarde en de kansen van het mbo te zien. De verkiezingsprogramma's van de diverse partijen bieden in elke geval voldoende aanknopingspunten om het mbo op gepaste wijze succesvol te ondersteunen op de weg naar meer kwaliteit, minder bureaucratie en zo een sterker beroepsonderwijs.

Met vriendelijke groet,

Jan van Zijl
voorzitter

